

בט א מיי פ"ד מהל'
עבודת יוה"כ הלכה
א:
ב [מיי] פ"ב מהלכות
תמידין הלכה ין:
ג א מיי פ"ב מהל' עבודת
יוה"כ הלכה ה':
לא ד מיי שם פ"ד הלכה
א:
זב ה ו מיי שם פ"ב
הלכה ה':
לג ו מיי שם פ"ד הלכה
א:

תורה אור השלם

1. ודוקה הטהרה על
הטמא ביום השלישי
וביום השביעי וחסאו
ביום השביעי וכן
בגידו ורחץ בפנים וטהר
קצרב: במדבר יט יט
2. וכל אדם לא יתקח
באדה מועד בבאו לכפר
בקדש עד צאתו וכפר
בעדו ובעד ביתו ובעד
כל קדש וישקאל:
ויקרא טו ז

מוסף רש"י

טהור. שטרתי לך אף,
מכלל שהוא טמא.
לדבר אחר, מן טבול יום
שנמשך למחרת, דלי פ"ד
טהור ממש שטרו קרא
מיה ואם ידענו דממש
אסור כפרה דהא חטאת
קרייה רחמנא, אלא מיה
טהור טהור כל דהוא,
ואשכחן טבול יום דמקרי
טהור, דמתיב ויקרא
(ד) ורחץ במים וטהר
(ויבמות ג' וכו' וי' וכו')
א. דמסיק תעלה.
שועל מבי כרובא. מן
התמורה, שאיש מניח
משם אלא אכס כרגליו (נדה
סו). פוק תני לברי.
דעטת הוא (סנהדרין סב).
יבא זבאי ויכפר על
החייב. לפיכך ממוחה
ודיו לאשון עליו ועל ביתו
ולאחר ששטת זכאי בידיו
ממוחה עליו ועל אשוי
(שבועות ד).

רבינו הגנאל

ולא פליג ר' יהודה
ומכשיר באשה וטומטום.
ופוקין ביה דאמר מר כל
הפרשה כולה משמע
מוציא מיד משמע, דבר
כרוך הוא מה שפילו
בפסוק אחר הכשירו
בפסוק אחר. ויהוה הטהור
על הטמא טהור מכלל
שהוא טמא טמא לתרומה
בלבד. לימד על טבול יום
כשבר בפרה. פ"ד הטהור
מכל טומאה והוא שיהיה
עליו וטבל, ולא נשאר
עליו אלא העברת שם
לאכילת תרומה, כדנתיב
בסיפוי ולקח אוזוב וטבל
במים איש טהור, רבי
עקיבא אומר טהור למה
נאמר, עד שלא יאמר יש
לי בדין, ומה אם האוסף
האפר בעינו טהור, המזה
אם כל שכן, מה אמר ח"ל
טהור, שהוא טהור מכל
טומאה, ואיהו זה זה טבול
יום. מכדי כתיב ולקח אוזוב
וטבל במים איש טהור
והוא על האהל זה זה טהור
הטהור על הטמא הור

מיעוט אחר מיעוט, טהור ולא טבול יום טהור, ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות אפי' טבול יום, לימד שכל טהור שבפרה
טבול יום הוא. ר' יוחנן אומר שחיתת פרה בור כשרה, ואע"ג דהני תנא קמיה פסולה, לא צאית ליה, ואפי' לרביה דאמר
שחיתת פרה בור פסולה (אלא אמר) לא צאית, [אלא אמר] לא מצונו שחיתת פסולה בור. בא לו אצל פרי שנייה בו. תנאי
דבי ר' ישמעאל כך מידת הדין נהוגת יבא זכאי ויכפר על החייב בו. פי' על הרובד הרביעי, של היכל מבחוץ. ת"ר וכל
אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר בקדש עד צאתו,

המדברי המדברי לרבות טוב ונגעון שילה וזבת עולמים, וכן כפרק שני דטוה"ט [נז], אף בקרקע המשכן ארץ בן יהודה אומר לרבות טוב ונגעון שילה וזבת עולמים, ואילו כפרק פ"ק דחולין [כד], אף בשמעתא דליה פוסלס בשנים קאמר יוכל בשילה וזבת עולמים כו'
מ"ל לנבדו כו' משמע אי לאו מיעוטא הוה ליה שילה טוב ונגעון וזבת עולמים מאלל מועד, וכן כפרק דעירובין [ג], אף שלמים ששחטן קודם פתיחת דלתות היכל פסולין שנאמר ושחטו פתח אהל מועד, וקאמר החם דמקדש ארץ משכן ומשכן ארץ מקדש ולא לייך
קרא לרבות כל הני. ואומר רבנו דהכי נמי כפרק דחולין יש שם הכנה פסוקים שהיו מרביס שילה וזבת עולמים דומיא דמשכן אי לאו קרא החם דממעטן לאו, והיה לרש עירובין נמי יש בפסוק פתח אהל מועד מוכיז מרביס שילה וזבת עולמים, ואלה למימר
לגוס דרשא אלטרין. ואני שמעתי בשם ח"ר חיים דכל היכל שהכריז איש תלוי בקדושת מקום כגון כפרק דחולין שאין שם אלא שיר ופתיחת דלתות ועליהם והיה עירובין דמיייר בפתיחת דלתות היכל ואין העטם תלוי בקדושה נפקא לן שפיר

מג:

טרף בקלפי פרק רביעי יומא

כזותא טפי להכשיר ואם כן כמתניתין גזי פסול הוה ליה למיתני
אפי' בשעת טבילה ונראה לי דלג קשיא דהא דפסולין היכל דהאשה
אחזה בידו היינו משום דהוי כאלו האשה עשמה אותו והא דלא הוי
פשוט טפי לפסול אשה בטבילה מזהאזה דקרא דממעטין מיניה

ולא פליג רבי יהודה אמר אביי כיון דאמר
מר משמע מוציא מיד משמע ומשמע ממילא
פליג ויהוה הטהור על הטמא טהור מכלל
שהוא טמא לימד על טבול יום שכשר
בפרה אמר ר' אסי כי הווי בה ר' יוחנן וריש
לקיש בפרה א לא מסקי מינה אלא כמאי
דמסיק תעלא מבי כרבא אלא אמרי משמע
מוציא מיד משמע ומשמע ממילא א תני תנא
קמיה דר' יוחנן כל השחיטות כשירות בור
חוץ משל פרה אמר ליה ר' יוחנן פוק תני
לברא לא מצינו שחיטה בור פסולה ור'
יוחנן לא מיבעיא לתנא דלא ציית אלא
אפי' לרביה לא ציית דאמר ר' יוחנן משום
ר"ש בן יהוצדק שחיטת פרה בור פסולה
ואני אומר כשירה לא מצינו שחיטה שפסולה
בור: בא לו אצל פרו שניה: מ"ש בוידוי
ראשון דלא אמר ובני אהרן עם קדושך
ומ"ש בוידוי שני דאמר ובני אהרן עם קדושך
תנא דבי ר' ישמעאל כך היא מדת הדין
נותנת מוטב יבא זכאי ויכפר על החייב ואל
יבא חייב ויכפר על החייב: מתני' אשחטו
וקבל במזרק את דמו ונותנו למי שהוא
ממרס בו על הרובד הרביעי שבהיכל כדי
שלא יקרוש ג נטל מחתה ועלה לראש
המזבח ופנה גחלים אילך ואילך והותה מן
המעוכלות הפנימיות ויורד והניחה על הרובד
הרביעי שבקורה בבלל יום היה חותה בשל
כסף ומערה בתוך של זהב והיום חותה בשל
זהב ובה היה מכנים בכל יום חותה בשל
ארבעת קבין ומערה מ ל לתוך שלשת קבין
והיום חותה בשלשת קבין ובה היה מכנים
ר' יוסי אומר בכל יום חותה בשל סאה
ומערה בתוך שלשת קבין והיום חותה
בשלשת קבין ובה היה מכנים בכל יום
היתה כבדה והיום קלה בכל יום היתה
זהבה ויוק והיום אדום דברי רבי מנחם בכל
יום מקריב פרס בשחרית ופרס בין הערבים
יהוים מוסיף מלא חפניו בכל יום היתה
דקה והיום דקה מן הדקה בכל יום כהנים
עולין במזרחו של כבש ויורדין במערבו
מ והיום כ"ג עולה באמצע ויורד באמצע
ר' יהודה אומר לעולם כהן גדול עולה באמצע
ויורד באמצע בכל יום כהן גדול מקדש ידיו
ורגליו מן הכיור והיום מן הקיתון של זהב ר'
יהודה אומר לעולם כ"ג מקדש ידיו ורגליו מן
הקיתון של זהב בכל יום היו שם ארבע
מערכות והיום חמש דברי רבי מאיר רבי יוסי
אומר בכל יום שלש והיום ארבע רבי
היום שלש: גמ' והכתיב וכל אדם
רב יהודה תני ישל היכל תנו רבנן וכל אדם
לא יהיה באהל מועד

כיון דאמר כו'. דלת על כרחך לא מנית למימר דהאי ב' דמשמע
ממילא הוא ועל כרחך פליגי: והוה הטהור. האו טהור יתירה הוא
דהא בטהור קאי: מכלל שהוא טמא. שיוצא מכלל טומאה: כי הווי.
כי מדקדקי: לא מסקי מיניה. כלומר לא היו מעלין ממוכה דבר חידוש
להיות יכולין לאחוז בשטיפה להשוות
שיהא מקראותיה כולם מויליאים זה
מיד זה או כולם מתקיימים זה אחר
זה: כמה דמסיק תעלא מבי כרבא.
כמה שמעלה השועל כרגליו כשדורס
על שדה ניר: מדת הדין נוסתא.
כלומר כך יפה לומר שאחר שהמדה
על עצמו ויהא זכאי ראוי לכפר על
אחרים: מתני' למי שהיה ממרס
כו. מייגס בו: שלא יקרוש. כשישהה
עד שתעשה עבודת הקטורת כמו
שקדורות כפרשה: על הרוכז
הרביעי. כל הרגלה עשויה שורות
שורות וטבלאות חזני שיש וכל שורה
ושורה קרויה רוכז וקא סלקא דעמיה
דעל שורה רביעית ששפתח היכל
ולפנים קאמר א: מחסה. גחלים
והיגסם עד שיפון קטורת ויתן לתוך
הכף ואח"כ יכניס כף וממחה לפנים:
ככל יוס. כשחומה גחלים ממערה
שניה של קטורת להכניס על המזבח
הפנימי לקטורת שחית וערצית:
חוסה בשל כסף. מפרש טעמא בגמ' א:
והיוס חוסה וכו'. טעמא דיוה"כ
כזולתו משום חולשא דכהן גדול:
והיוס ארוכה. כדי שימן ידו למטה
מזרועו ותהא זרועו מסייעתו: פרס.
חלי מנה: מוסיף מלא חפניו.
שמכניס לפני ולפנים לזד מפרס
שחיתת ושל ערצית הניתן על מזבח
הפנימי: והיוס דקה מן הדקה. זו
שהיה מכניס לפני ולפנים היה מחזיר
ערצ יוה"כ למכתשת ושומקה דק:
ככל יוס כהנים. העולים למזבח
עולים בשפת מזרחו של כבש שהמזרח
הוא לימין העולה שחרי פניו לנפון
כשעולה כבש שהוא כדורס ויוון
דכל תחילת פינתו לימין און נאה
שיהא מקיף שלא לזוך ורוחב הכבש
שש עשרה אמה עולה כזמרח ומקיף
את המזבח לעבודתו ויורד לזד שמאל
בשפת מערב: והיוס. כהן גדול
מראה כבודו וחיבתו של ישראל שהוא
שלושן ועושה עצמו כגון צית ואם צא
לעלות למזבח להקיף כגון למתן דמים
תמידין ומוספין ואילו ואל העם מקיף
את כל הכבש לזוך ושלא לזוך:
ארבע מערכות כו'. מפרש בגמ' א:
גמ' והא כתיב וכל אדם וגו'. ומוקמינן
לה לקמן כשמעתי בשעת הקטורת
ואת אמרת ממרס בו על הרוכז
רביעי שבהיכל. תני של היכל.
כשיוצא מן ההיכל לעורה מונה את
הרוכזין והוי האו רביעי להיכל:
יכול

גלוין הש"ס

גמרא פוק תני לברא.
שנת דף קו ע"א עירובין
דף ט ע"א ביה דף יב
ע"ב:

הגהות הב"ח

א) מבני בשל ארבעת
קבין ומערה בתוך של
שלושת קבין והיוס חותה
בשל שלשת קבין מ"ל
וק כפמון: ב) שם
וירדין כשעורה (והיוס
בשל שלשת קבין ויורד
בשפת מערב ח"מ וי"ב ס"א
והיוס עולין באמצע
ויורדיים באמצע וכן הוא
כמ"ס: א) רש"י ד"ה
על הרוכז כו' ולפנים
קאמר ח"מ וחס"מ מ"ד
וחותה את הגחלים
והיגסם:

הגהות הגר"א

א) תוב' ד"ה ולא.
מכשר. מנחם וי"ב פוסק
ח"ס המוסקף ושמח
הקפשה כו' ועי' בא"ר
פ"ב דפניה ממני י':

הגהות מהר"ב

א) גמ' תני מנח קמיה דר'
יוחנן כל השטיפות שברות
בור מיי פ"א מהל' ספ"מ
הלכה ב: ב) רש"י ד"ה
כיון דלמתי וכו' משמע
ממילא הוא. ג) ד"כ
לשוקן מיי ומ"ש רש"י
דכדור הקודם סוף ע"א:

תוס' ישנים

אמר ע"ז טבול יום
שכשר בפרה. כפרק שני
דוחסין [ג] מפרש תמלא
לא אמרין מוסקר כפורים
דוקא. בא לו אצל פרו
שניה כו' עד אני וביתי
ובני אהרן בו'. [מתנה]
למה לרץ לומר כאן אז
וייתי כיון שאלמו בידיו
קמא, וכי תימא כיון שגם
בשיל ההכניס ית לכלול
עצמו עמהם, והא לקמן
א"כ גבי שער המשחלה
א"כ מאן דלמך שמכפר על
ההכניס ואפילו הכי אינו
מוכר בידיו עליו אלא
שיבאל. ושמא כיון שמתנה
כבר על פה עומטין
מוכר עצמו פסע שיעת עליו ואם

כיון שלא נשחט הפך ולא נעמה כפרתו עדיין, אבל כשעיר המשחלה און להוכיח הכניס כיון שנשחט
מכפר זה עוד עליהם מלי שגח מכל שעירי טמאות שכלל [השנה].
שי"ן לעמוד הבא

שי"ה ובי' ע"פ"מ מנין בו'. הקשה רבינו דהכא משמע דלרץ קראי לטוה"ט וכן כפרק שני דשעו"ט [נז], גבי נכנס למקדש
כטומאה לא לפיכך מקדש ממשך ומניין קרא לתרווייהו, וכן לקמן כפרק היליאו לו [ג], אף כיון לי אלא עיקר מעלה עשן, מעלה
עשן מנין ח"ל וכסה. און לי אלא אהל מועד שנמנדי שילה וזבת עולמים מנין ח"ל וכסה, וכן נמי לקמן כפרק שני שעירין [ג], [ג]
שי"ה ובי' ע"פ"מ מנין בו'. הקשה רבינו דהכא משמע דלרץ קראי לטוה"ט וכן כפרק שני דשעו"ט [נז], גבי נכנס למקדש
כטומאה לא לפיכך מקדש ממשך ומניין קרא לתרווייהו, וכן לקמן כפרק היליאו לו [ג], אף כיון לי אלא עיקר מעלה עשן, מעלה
עשן מנין ח"ל וכסה. און לי אלא אהל מועד שנמנדי שילה וזבת עולמים מנין ח"ל וכסה, וכן נמי לקמן כפרק שני שעירין [ג], [ג]
שי"ה ובי' ע"פ"מ מנין בו'. הקשה רבינו דהכא משמע דלרץ קראי לטוה"ט וכן כפרק שני דשעו"ט [נז], גבי נכנס למקדש
כטומאה לא לפיכך מקדש ממשך ומניין קרא לתרווייהו, וכן לקמן כפרק היליאו לו [ג], אף כיון לי אלא עיקר מעלה עשן, מעלה
עשן מנין ח"ל וכסה. און לי אלא אהל מועד שנמנדי שילה וזבת עולמים מנין ח"ל וכסה, וכן נמי לקמן כפרק שני שעירין [ג], [ג]